

Høyres Studenters

Finans- og næringsprogram

Kjære Høyres Studenter,

"Vi forstod tida vi levde i, og ga svar folket trodde på".

Sitatet stammer fra avdøde Trygve Bratteli, og programkomiteen har hatt som ambisjon å gjøre som han.

Vår konservative ryggmargsrefleks må alltid være en viktig rettesnor i vårt arbeid, men ideologien må aldri bli en tvangstrøye. Videre kan vi ikke konsentrere oss om gårsdagens problemstillinger når vi søker å løse morgendagens utfordringer.

Står vi selv stille suser verden likevel avgårde.

Vi i programkomiteen håper og tror vi har funnet en fornuftig balanse mellom tradisjonell konservativ tenkning, og nytenkende pragmatisme. Vi har etter beste evne forsøkt å lære av erfaringer høstet forut oss, samtidig som vi har forsøkt å utfordre vedtatte sannheter.

Hvorvidt vi har lykket blir det opp til delegatene å avgjøre.

Det har uansett vært nok av utfordringer å adressere. Vi blir stadig flere eldre. År for år blir vi færre yrkesaktive per pensjonist. Summen av vår felles arbeidsinnsats er vår viktigste nasjonalformue, og for balansen i statsbudsjettet er det viktig at flest mulig jobber lenger. Å kanalisere en større andel av arbeidskraften over i en produktiv og verdiskapende privat sektor er et annet viktig poeng.

Høy innvandring over tid, en stadig voksende offentlig sektor, og lenge annonser- te synkende oljeinntekter, er også blant faktorene som bidrar til å sette statsfinansene under press. At mange vestlige økonomier preges av lav til middels økonomisk vekst og høy inflasjon bidrar heller ikke til å bedre nattesøvnen.

Legger vi i tillegg til et situasjonsbilde av en urolig verden preget av korona-pandemi, krig og konflikt, er det all mulig grunn til å utvikle en bekymret nerve i pannen.

Likevel, mine venner, henvender jeg meg til dere preget av både optimisme og fremtidstro. Alle erfaringer antyder at vi lever på det stedet i verden, og på det punktet i historien, hvor det er klart best å være menneske. Alle de utfordringer vi har lagt bak oss har vi løst, og ut av ruinene av den gamle verden har alltid en ny og bedre tid åpenbart seg for oss.

Vi er kjent med mange av våre største utfordringer, og vi mener at vi her presenterer gode svar på disse.

I arbeidet med programmet har jeg vært så privilegert å ha med meg Daniel Lyngseth Fenstad (HSB), Jonas Økland (DKSF), Erlend Eikeland Uthaug (HSFT) og Tomine Øyen (HSFT). Jeg ønsker å takke dem for å ha gitt av sin tid og delt av sin kunnskap. Dessuten vil jeg takke alle eksterne som har bidratt til å opplyse oss.

Vi takker for tilliten organisasjonen har vist oss, og gleder oss til gode debatter under landsmøtet.

Beste hilsen
Carl Christian Grue Solberg
Leder av Høyres Studenter
finans- og næringsprogram
2022

Innholds- fortegnelse

Kapittel 1: Finans- og pengepolitikk	04
Kapittel 2: Næringspolitikk	14
Dissenser og dissensbegrunnelser	25

Del 1: Finans- og pengepolitikk

De overordnede finans- og pengepolitiske prinsipper

Som konservative ser vi på samfunnet som et felleseie mellom alle som har levd, alle som lever, og alle som skal leve.

Fellesskapets ressurser skal forvaltes med sunt måtehold. Alltid i tråd med de grunnleggende konservative prinsipper Høyres Studenter holder høyt. Større strukturendringer og andre gjennomgripende endringer av det bestående bør gjøres så skånsomt som mulig, alltid med et øye på den opprinnelige begrunnelsen for den opprinnelige innretningen.

Høyres Studenter forplikter seg ved dette program til å basere sitt arbeid på de konservative kjerneverdier.

Høyre Studenter vil:

- Legge til grunn en generasjonstenkning i eget politisk arbeid, hvor politikken som foreslås utformes i forståelse med alle som har levd før oss, og alle som kommer etter oss.
- Legge til grunn en sunn og måteholden fiskalkonservatisme som utgangspunkt for eget politisk arbeid.
- Forplikte seg til en hovedregel om en helhetlig tilnærming i eget politisk arbeid, hvor summen av utgiftsøkninger i sin helhet dekkes inn av organisasjonens egne forslag.

Fundert i de grunnleggende liberale og demokratiske prinsipper ønsker Høyres Studenter å bidra til utformingen av gode fellesskap ved å legge til rette for en sunn, fri og velregulert markedsøkonomi.

Staten kan og skal føre en restriktiv og ansvarlig finans- og pengepolitikk, med mål om å sikre stabilitet, økonomisk vekst, og en kontrollert lav inflasjon. Prinsippet om bærekraft skal alltid legges til grunn.

Staten må ha frihet til å basere sine valg på økonomifaglig innsikt og øvrig relevant kunnskap. Likevel er det grunn til å advare mot å føre en ekspansiv finanspolitikk over tid. Historien har vist oss at enkeltstående tiltak som har til hensikt å stimulere til økt etterspørsel under en økonomisk krise har en tendens til å vedvare også etter at krisen er over.

Høyres Studenter understreker derfor behovet for å utvise varsomhet med å føre en aktiv motkonjunkturpolitikk over tid.

Høyres Studenter vil:

- Føre en helhetlig og ansvarlig økonomisk politikk som gir handlingsrom både for sparing og investeringer til beste for fremtidige generasjoner.
- Føre en økonomisk politikk som stimulerer til økonomisk vekst basert på økt verdiskapning i privat sektor.
- Føre en ansvarlig og restriktiv finanspolitikk med sikte på å opprettholde en sunn markedsorientert samfunnsøkonomi.
- Begrense bruken av krisepakker til tilfeller hvor det er strengt nødvendig. Ved bruk av krisepakker skal disse avvikles så snart behovet er redusert eller bortfalt.
- Sikre at motkonjunkturpolitikken ikke blir brukt til å legitimere vedvarende ekspansiv finanspolitikk. Det må etableres et tydeligere skille mellom ekstraordinære kortsiktige tiltak og vedvarende utgiftsøkninger.
- Sikre gode vilkår for det norske næringslivet blant annet ved å sørge for avbyråkratisering, forenklinger av regelverk, gode rammevilkår, fungerende markeder og stabil samfunnsstyring.
- Sikre en god balanse mellom privat og offentlig sektor gjennom ansvarlig pengebruk og måteholdne utgiftsøkninger ved å etablere en regel om at offentlig sektor over tid ikke skal overstige 50 prosent av fastlands-BNP.
- Føre en skattepolitikk som alltid uten unntak understreker prinsippet om at det skal lønne seg å jobbe. Det skal alltid være et selvstendig poeng at folk får beholde en størst mulig andel av egen inntek

Bank og finans

Norges bank og Statens pensjonsfond (SPU og SPN)

Det påhviler oss et ansvar for å begrense innfasingen av den enorme oljerikdommen i økonomien.

Fremskrivninger viser at vi vil måtte håndtere krevende utfordringer i årene framover. Avkastningen fra oljefondet eies like meget av våre barn som av oss, og det er ikke opp til den enkelte generasjon å svekke sine barns anledning til å nyte godt av de frukter de selv har nytt godt av.

Et statlig fond uten annet formål enn å tjene penger til seg selv kan være en risiko. For å hindre at fondet skal bli for stort for det norske verdipapirmarkedet og plutselig bli brukt til et uplanlagt formål, foreslår Høyres Studenter at SPN (Statens pensjonsfond Norge) tas inn i beregningsgrunnlaget for den finanspolitiske handlingsregelen, kombinert med at handlingsregelen reduseres noe.

Videre understreker Høyres Studenter behovet for å sikre sentralbankens uavhengighet. Norges Bank må føre en ansvarlig og forutsigbar pengepolitikk med mål om å sikre økonomisk stabilitet og lav inflasjon.

Høyres Studenter vil:

- Sørge for at Statens pensjonsfond Utland fortsatt skal ligge under Norges Bank, men med et eget styre for kapitalforvaltningen i tillegg til styret for Norges Bank, samt en komité for pengepolitikk og finansiell stabilitet, jf. Gjedrem-utvalget.
- Sørge for at Statens pensjonsfond Utland fortsatt skal forvaltes med mål om oppnå en høyest mulig avkastning over tid. Risikoprofilen skal være moderat. Fondet skal samtidig ikke være investert i selskaper som gjennom sin virksomhet bidrar til brudd på grunnleggende etiske normer. Fondets etiske regelverk bør gjennomgå med sikte på å gjøre forvaltningen friere.
- Redusere handlingsregelen fra tre prosent til to og en halv prosent.
- Fortsette å legge realavkastningen til folketrygdfondet (SPN) til fondskapitalen.
- Sikre bærekraftig bruk av Statens pensjonsfond Utlands avkastning i overensstemmelse med handlingsregelen, både på kort og lang sikt.
- Som klar hovedregel bruke uttak fra Statens pensjonsfond Utland på å finansiere investeringer, ikke vedvarende utgiftsøkninger.
- Bruke en større andel av uttaket fra Statens pensjonsfond Utland på investeringer i infrastruktur, forskning og utvikling, vekstfremmende skatte- og avgiftslettelser samt større forsvarsinvesteringer.
- Trekke petroleumssaksjer ut av referanseindeksen til SPU i tråd med Norges Banks faglige råd.

- Innføre maksgrense for forbrukslån i løpet av et år basert på forbrukerens årsinntekt.

Konkurs og kreditt

Konkursinstituttet er nødvendig for å sikre at levedyktige selskaper kan drive videre, mens ulønnsomme virksomheter avvikles eller videreføres i mer lønnsomme former.

At virksomheter går konkurs er en naturlig del av markedsøkonomien, og høy konkurrisiko er ikke et selvstendig argument for offentlige inngrep. Det er viktig med regler som sikrer næringslivet den hjelpen de trenger i vanskelige økonomiske tider, samtidig som man hindrer at staten subsidierer ulønnsomme selskaper.

Et virkemiddel som kan redde selskaper som sliter med likviditetstilgangen, er reglene om gjeldsforhandling i konkursloven. Høyres Studenter mener bruken av disse reglene bør økes, og at man på den måten kan hindre at levedyktige selskaper slås konkurs. Videre bør vi vurdere flere tiltak for å bidra til å redusere risikoen for unødige konkurser i levedyktige virksomheter med akutte likviditetsproblemer som følge av kriser.

Videre mener Høyres Studenter bankene bør ta større ansvar for å holde husholdningenes lånebelastning på et moderat nivå, og ønsker en innstramming av både markedsføring og tilgang på usikret kreditt.

Høyres Studenter vil:

- Åpne for rekonstruksjonsforhandlinger på et tidligere tidspunkt enn i dag ved å gjøre den midlertidige loven om restrukturering permanent.
- Gi kreditorer mulighet til å begjære rekonstruksjon fordi kreditorene ofte har bedre oversikt enn skyldneren.
- Styrke kompetansen for bobestyrere, herunder utvide bobestyrers plikt til å undersøke og rapportere om straffbare forhold mot kompensasjon fra staten. Målet er å fjerne useriøse og kriminelle aktører fra forretningslivet.
- Sikre et velregulert og stabilt norsk bankvesen.
- Stramme inn kredittytters frarådningsplikt og utvide muligheten til å nekte å gi usikret kreditt.
- Innføre et generelt reklameforbud for aktører som søker å markedsføre forbrukslån

Statens inntekter

Skatter

Skattesystemet skal stimulere til arbeidsinnsats, privat sparing og sosialt engasjement.

Det er viktig å opprettholde et bredt skattegrunnlag for å kunne innhente nok midler til å løse de mange offentlige oppgaver samt sikre sosial utjevning. Norge har aldri vært et skatteparadis, og skal aldri bli det.

Likevel må ikke skattesystemet være til hinder for verdiskapning.

Klarer vi å legge til godt til rette for sunn forretningsvirksomhet vil det skapes flere verdier, verdier vi kan omsette i felles velferd. Derfor ønsker Høyres Studenter å føre en politikk som styrker norske bedrifters konkurranseevne, og mener det er riktig å prioritere vekstfremmende skatte- og avgiftslettelser.

Det er også et selvstendig poeng at folk får beholde en størst mulig andel av egen inntekt. Høyres Studenter innehar et grunnleggende positivt menneskesyn, og tror som regel folk investerer sine midler til det beste for seg og sin familie. Høyres Studenter mener derfor den fremste skatteprioriteten de kommende årene bør være å redusere inntektsbeskatningen betydelig.

Høyres Studenter vil:

- Redusere det samlede skatte- og avgiftskuttet betydelig
- Videreføre gjeldende skatteliste-ordning under dagens betingelser.
- Begrense tilgangen til personsensitiv informasjon om inntekt og formue i skattelistene. Privatpersoner skal ikke gis tilgang til andre privatpersoners informasjon.
- Fjerne formuesbeskatningen på arbeidende kapital.
- Øke bunnfradraget i formuesbeskatningen.
- Gjennomføre en moderat reduksjon av verdsettelsesrabatten i formuesskatten for både primær- og sekundærbolig.
- Øke den samlede beskatningen av sekundærbolig.
- Styrke ordningen for Individuell pensjonssparing (IPS).
- Beholde selskapsbeskatningen på inneværende 22 prosent.
- Redusere næringsmiddelavgiften betydelig. Alle skatteklasser skal prioriteres.
- Øke innslagspunktet for toppskatt fra 750.000 kroner til 1.000.000 kroner
- Beholde skattefritaket for beløp stående på aksjesparekonto.
- Beholde utbyttebeskatningen av aksjeinntekter på dagens nivå.
- Utvide antall land som er inkludert i ASK.

Avgifter

Avgifter bør som hovedregel brukes for å oppnå bestemte politiske formål. Lavere klimagassutslipp er et eksempel på et slikt formål. Rent fiskalt begrunnede avgifter er sjeldent optimalt.

Dessuten rammer avgifter folk likt uavhengig av inntekt. Derfor mener Høyres Studenter det er grunn til å være varsomme med å øke avgiftene ytterligere.

Merverdiavgiftssystemet er lite egnet for å ivareta fordelingshensyn, støtte enkeltgrupper, påvirke sammensetningen av forbruket med videre.

Andre virkemidler vil normalt være mer effektive. Høyres Studenter foreslår derfor en full gjennomgang av de særlige unntakene med sikte på å oppnå en langt mer oversiktlig struktur enn tilfellet er i dag.

Høyres Studenter vil:

- Beholde bensin- og dieselavgiftene på dagens nivå.
- Sørge for en skattemessig likebehandling av alle motorvogner ved å gradvis og forutsigbart fjerne elbil-subsidiene.
- Motsette seg innføringen av en ny arveavgift.
- Fjerne dokumentavgiften for førstegangskjøpere.
- Endre merverdiavgiftsordningen. Dagens nullsatser og reduserte satser økes til 15 prosent. Generell sats opprettholdes på 25 prosent.
- Fjerne momsritaket for mediebransjen, og bruke besparelsen til å øke pressestøtten til regional- og lokalaviser.
- Redusere el-avgiften betydelig frem til kraftoverskuddet sikrer vedvarende lave strømpriser
- Gi kommunene anledning til å innføre en moderat turistskatt for å sikre at utgifter knyttet til turisme dekkes inn av inntektene fra denne.
- Senke avgiftene på grensehandel-utsatte varer.
- Øke CO₂-avgiften.
- At MVA-satsen på all mat og drikke solgt av serveringssteder endres fra generell sats (25%) til næringsmidler (15%).
- Senke alkoholavgiften på gjæret alkoholholdig drikke solgt med skjenkebevilgning, og øke alkoholavgiften tilsvarende der den er solgt med slagsbevilgning.
- Øke havneavgiften for besøkende luksus yachter i alle statseide havner.

Unge aktører

Det er alltid enklere å være en del av et arbeids- eller et boligmarked enn å stå utenfor.

Før unge kommer seg inn i disse markedene vil de alltid stille til start ett knepp bak de eldre. Derfor finnes det mange gode grunner til å etablere enkelte særordninger. Frikort- og BSU-ordningen tjener som eksempler på slike ordninger.

All den tid samfunnet på generelt grunnlag favoriserer eldre anser Høyres Studenter det som viktig å hegne om ordninger som stimulerer til sparing og arbeidsinnsats blant unge.

Høyres Studenter vil:

- Styrke ordningen Ungt Entreprenørskap.
- Åpne for at ungdom kan starte enkeltpersonforetak fra fylte 16 år, eksempelvis ved at foresatte eller andre stiller garanti for virksomheten til personer under 18 år.
- Øke grensen for maksimalt tillatt årlig BSU-sparing fra 27 500 kroner i året til 35 000 kroner.
- Øke BSU-maksgrensen fra 300 000 kroner til 400 000 kroner.
- Øke frikortgrensen fra 65.000 kroner til 100.000 kroner.

Bærekraftige statsfinanser

Pensjon og andre sosiale ytelser

Den norske velferdsmodellen har tjent oss godt.

Gjennom vår omfattende velferdsstat sørger vi for at viktige tjenester blir allment tilgjengelige, og gjennom dette lik tilgang på viktige ressurser. Høyres Studenter slutter helt og holdent opp om den norske modellen, men understreker viktigheten av å sikre et bærekraftig system.

Sosiale ytelser må aldri bli så lukrative at de fremmer passivitet fremfor aktivitet. Det bør alltid være egenandeler knyttet til de ulike ordningene, for å hindre at ordninger blir misbrukt. De som trenger hjelp skal få hjelp, og de som kan jobbe skal jobbe. Arbeid er helsefremmende, og kombinerte løsninger bør foretrekkes der det foreligger en restarbeidsevne.

Vi må også jobbe lenger enn det vi gjør i dag om våre barn skal kunne nyte godt av de samme velferdsgodene vi har nytt godt av.

Høyres Studenter vil:

- Fjerne dagens særaldersgrenser og innlemme de som i dag kvalifiserer til særordningene i det ordinære pensjonssystemet. Særaldersgrensene skal erstattes med individuell vurdering av egnethet for den enkelte arbeidstaker.
- Innføre en ordning for offentlig ansatte som på grunn av arbeidets karakter må gi seg i en viss alder, for eksempel forsvarsansatte. Ordningen må ha som siktemål å gi arbeidstakeren andre arbeidsoppgaver, slik at vedkommende går over i ny jobb fremfor å gå av med pensjon. Ordningen vil omfatte arbeidstakere som tidligere ble omfattet av særaldersgrensene.
- Inflasjonsjustere pensjonsutbetalingene fra Folketrygden. Inflasjonsjusteringen skal slå inn først etter pensjonstidspunktet.
- Reversere avkortningen av pensjon for enslige og samboende pensjonister.
- Avskaffe ordningen hvor staten delfinansierer avtalefestet pensjon-ordninger i privat sektor.
- Øke pensjonsalderen fra 67- til 69 år. Levealdersjusteringen opprettholdes.
- Innføre en hovedregel om aktivitetsplikt for alle aldersgrupper ved sosialhjelp. Unntak må begrunnes i helsemessige forhold hos brukeren.
- Legge til rette for økt bruk av gradert uføretrygd.
- Ta sykelønnsordningen ut av IA-avtalen for å sikre politisk fastsettelse av sykelønnen.
- Innføre en egenandel på 20 prosent fra første fraværsdag slik at man får utbetalt 80 prosent av full lønn under sykdom. Unntak ved kronisk sykdom, arbeidsuhell og barns sykdom. Bedrifter med lite sykefravær skal premieres med redusert arbeidsgiveravgift, etter forslag fra Sandmann-utvalget.
- Innføre standardiserte sykemeldinger.
- Endre sykelønnsordningen slik at arbeidsgiver tar større ansvar for langtidssykefravær.
- Innføre en karensdag etter modell fra Sverige.

Offentlig sektor

I dag står offentlig sektor for to av tre kroner i norsk økonomi.

Det offentliges andel av verdiskapingen har vokst fra 60,5 prosent i 2019 til 66 prosent i 2020. Det er den kraftigste økningen registrert i et enkeltår i nyere tid, som igjen kommer på toppen av en gradvis økning det siste tiåret.

Dermed troner Norge øverst på OECDs oversikt over størrelsen på offentlig sektor som andel av verdiskaping. En av tre arbeidsplasser nordmenn jobber i offentlig sektor, og det er et problem.

Høyres Studenter ønsker en full gjennomgang av finansieringen av offentlig sektor, en gjennomgang som må frigjøre både kapital og arbeidskraft. Vi må få mer ut av hver krone.

Høyres Studenter vil:

- Redusere antallet direktorater, for å styrke fagmiljøene og effektivisere driften.
- Bremse veksten i sentralbyråkratiet omgående. Over tid må sentralbyråkratiet reduseres. Gjennomføre en oppgavereform i offentlig sektor hvor det stilles krav om at offentlige etater kutter ut oppgaver som ikke er nødvendige for at etaten skal gjennomføre sitt samfunnsoppdrag.
- Etablere en oppgave-norm i offentlig forvaltning som tilsier at der en ny oppgave legges til, skal minst en annen fjernes.
- Modernisere offentlig sektor ved å innføre en årlig øremerket investeringsstøtte til offentlige etater, som skal gå til digitaliseringstiltak med formål om å tilgjengeliggjøre mer menneskelige ressurser som kan erstattes med ny teknologi
- Videreføre avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE).
- Gjennomføre en ABE-reform i fylkene og kommunene.
- Gjennomføre en "bygg billigere"-reform. Alle byggetekniske standarder skal gjennomgåes og forenkles, med mål om å gjøre både prosessene og selve byggingen enklere og billigere.
- Innføre forsøksordning på frikommuner hvorav kommuner med over 80 000 innbyggere får nært full autonomi og frigjort alle øremerkede midler på et rammeområde.
- Gi kommuner med over 80 000 innbyggere mulighet til å søke om overtakelse av videregående opplæring, kollektiv rutetransport, tannhelse, kulturforvaltning og enkelte fylkesveier fra fylkeskommunen.
- Frigjøre større andeler av kommunale og fylkeskommunale øremerkede midler.
- Legge ned fylkeskommunen, og heller skape færre, større og mer robuste kommuner.

Innvandring

Mennesker har alltid flyttet på seg, men en statlig initiert masseinnvandring som vi har sett de siste tiårene er noe nytt.

Høyres Studenter er av den oppfatning at alle mennesker er like mye verdt. Det er mye godt å si om innvandring. Arbeidsinnvandringen har tjent Norge godt, og bidratt med mangfold i befolkningen. Alle mennesker skal behandles med respekt, men alle mennesker kan ikke bosette seg i Norge.

Vi opplever store utfordringer knyttet til integrering, blant annet grunnet store kulturelle

forskjeller. Ofte er også språkbarrierer, lite utdanning og annen formell kompetanse hindre som vanskeliggjør full integrasjon i det norske samfunnet.

Brochmann-utvalgene og annen forskning viser at masseinnvandringen representerer en enorm kostnad for Norge. Dessuten betyr raske og større endringer av homogeniteten i befolkningen en økt risiko for ustabilitet. Konsekvensene av disse forholdene er etter Høyres Studenter oppfatning at det er på høy tid å redusere asylinnvandringen betydelig.

Høyres Studenter vil:

- Føre en restriktiv, forutsigbar og rettferdig flyktningpolitikk.
- Over tid redusere norsk asylinnvandring betydelig. Hovedregelen skal være hjelp i nærområdene der effekten av norsk innsats er størst og hjelper flest mennesker.
- Legge til rette for europeisk arbeidsinnvandring i tråd med EØS-avtalen.
- Styrke det internasjonale samarbeidet for å sikre den felles europeiske yttergrensen.
- Arbeide internasjonalt for å bekjempe årsaker til at mennesker legger ut på flukt.
- Arbeide for en reform av asylinstituttet. Herunder reforhandle Dublin-instituttet, med sikte på å sikre en mer rettferdig fordeling som vil redusere norske ankomsttall betydelig.
- Ta et felles-europeisk initiativ til å opprette regionale flyktningmottak i Midtøsten og Nord-Afrika finansiert av de europeiske statene.
- Holde ankomsttallene lave gjennom å kommunisere tydelig at det stilles strenge krav til opphold i Norge. De som får avslag skal returneres raskt og effektivt.
- Åpne for en langt mer liberal holdning til asylinnvandring i de tilfeller Norge er nærområdet. Ukraina-krisen tjener som et godt eksempel på et slikt tilfelle.
- Innføre en asylinnvandringsstopp de kommende ti årene. Store deler av besparelsene skal brukes til å integrere allerede ankomne innvandrere, med spesielt fokus på sysselsetting.
- Anse ankomsttallene som en helhet. Dersom flere asylsøkere innvilges opphold, må dette tilsi færre kvoteflyktninger. Kvoteflyktninger skal i utgangspunktet foretrekkes.
- Åpne for å prioritere de kvoteflyktningene som enklest lar seg integrere, jf. canadisk praksis.
- Kun gi oppholdstillatelse til asylsøkerne med et reelt beskyttelsesbehov.
- Føre en restriktiv politikk knyttet til familiegjening.
- Bevilge mer penger til faglig integrering i form av VGS-skoleplasser for voksne, arbeidsplasser og norskopplæring for voksne.
- Etterstrebe tilbud for effektiv og gratis tilgang til psykolog for flykninger som kommer fra spesielt krigsherjede områder.

Øvrige utgifter

For Høyres Studenter vil det alltid være et selvstendig poeng å etterstrebe nøysomhet og måtehold med offentlig pengebruk.

En dyr stat som eser ut forringer maktbalansen i samfunnet. Skal viktige motmakter som selvrådende kommuner, et fritt og selvstendig næringsliv og en livskraftig sivil sektor kunne prege samfunnet tilstrekkelig er det viktig at statens omfang og makt begrenses.

Derfor vil Høyre Studenter alltid søke å begrense statens forbruk. Videre er det nødvendig å hindre eskalering for å kunne opprettholde et så lavt skatte- og avgiftstrykk som mulig, som igjen sikrer privatpersoner større frihet i eget liv. Makten må være delt for at mennesket skal være fritt.

Høyres Studenter vil:

- Gjennomføre en helhetlig gjennomgang av organisasjonene som mottar overføringer over statsbudsjettet med sikte på å redusere antallet organisasjoner og størrelsen på overføringene.
- Gjennomføre en moderat økning av egenandelene i helsevesenet.
- Gjennomgå de ulike særordningene som sikrer bestemte grupper ulike tilskudd, eksempelvis offentlig støtte til svaksynte gjennom brille-støtten, med sikte på å redusere både antallet mottakere og størrelsen på tilskuddene.
- Halvere bistandsbudsjettet. Ved lave asylankomsttall åpnes det for ekstra overføringer.
- Halvere kulturbudsjettet. Drift av tradisjonsrike kulturinstitusjoner, opplæring og liknende prioriteres, ordninger innført ved Kulturløftet og overføringer til kunstnere nedprioriteres.
- Redusere tilskuddene til tros- og livssynssamfunn.

Del 2: Næringspolitikk

De overordnede næringspolitiske prinsipper

Hovedmålet med næringspolitikken må være å fremme høyest mulig samfunnsøkonomisk verdiskaping. Tiltak for å fremme effektive markeder bør være de viktigste virkemidlene.

Som hovedregel bør negative eksterne effekter av produksjon og forbruk, eksempelvis utslipp av klimagasser, motvirkes ved avgiftsbelegging av det vi ønsker mindre av. Tilsvarende bør det stimuleres til å fremme positive eksterne effekter av bestemte handlemåter gjennom subsidier.

Rammebetingelser og spilleregler bør så langt som mulig og som klar hovedregel være lik på tvers av næringer, men prinsippet om næringsnøytralitet vil ikke alltid være hensiktsmessig. Sterke beredskaps- og bosettingshensyn kan være eksempler på begrunnelser som tilsier avvik. I slike tilfeller må begrunnelsen for avvik være god samt tilfredsstillende grunnleggende krav til konkurransenøytralitet.

På generelt grunnlag må avvik fra de styrende prinsippene i næringspolitikken bygge på grundige og offentlig tilgjengelige analyser og vurderinger, eksempelvis kostnad-nyttevurderinger, hvor bevisbyrden som hovedregel må ligge på den som foreslår særordninger og andre selektive tiltak.

Høyres Studenter vil:

- Legge til grunn et hovedformål om høyest mulig samfunnsøkonomisk verdiskaping for næringspolitikken.
- Understreke prinsippet om næringsfrihet.
- Etablere som hovedregel at statens ansvar først og fremst er å sikre samt fremme tiltak for effektive markeder med fri konkurranse og fri etableringsrett.
- Etterstrebe nærings- og teknologinøytralitet som en hovedregel.
- Forenkle alle særordninger og selektive tiltak, og avvikle de som ikke har dokumentert effekt, samt understreke viktigheten av transparens og etterprøvbarehet hva angår effekter.
- Sørge for at avgifter som hovedregel ikke skal være fiskalt begrunnet, snarere begrunnet i ønsker om å motvirke negative effekter av produksjon og forbruk.
- Stimulere til videre satsning på det norske familieeide norske eierskapet.

Globale forhold

Internasjonal handel

Mennesker har alltid handlet med hverandre, og Norge har alltid vært en handelsnasjon.

Høyres Studenter stiller seg grunnleggende positive til internasjonal handel. Som utgangspunkt er det ikke ønskelig med handelspolitiske restriksjoner på det internasjonale varebyttet.

Frihandel øker mulighetene for spesialisering og arbeidsdeling, og gjør at små land får tilgang til større markeder. For den norske eksportnæringen er det av avgjørende betydningen at markedsadgangen til våre handelspartnere er god, og Høyres Studenter ønsker å føre en internasjonal handelspolitikk som sikrer slik tilgang.

Høyres Studenter vil:

- Hegne om den norske EØS-avtalen for å sikre norske bedrifter eksporttilgang, og jobbe aktivt for at Norge blir et fullverdig medlem av EU.
- Arbeide aktivt for å bygge ned handelshindringer for å fremme norske eksportinteresser.
- Intensivere arbeidet med å opprette flere samt oppdatere eksisterende frihandelsavtaler, med sikte på å bedre norske bedrifters eksporttilgang.
- Øke satsningen på et felles nordisk handelssamarbeid, og aktivt motvirke grense- og handelshindringer mellom de nordiske landene.
- Sørge for et økt nordisk samarbeid om samferdsel, blant annet ved opprettelsen av en felles nordisk transportplan.
- Inngå flere bilaterale investeringsavtaler (BITs). Dette for å beskytte norske investeringer i utlandet, spesielt i land der den politiske og økonomiske situasjonen er ustabil, og sikre norske små og mellomstore bedrifter kan konkurrere på lik linje med bedrifter i andre land.
- Flytte ansvaret for å hjelpe norske bedrifter i utlandet fra Innovasjon Norge til Utenriksdepartementet ved å innføre en egen avdeling i Utenriksdepartementet med særlig ansvar for dette.
- Sikre norsk støtte til arbeidet med å etablere en internasjonal beskatning av multinasjonale selskaper som Google og Facebook.

Varesikkerhet og beredskap

Høyre Studenter er av den oppfatning at det etter de rådende geopolitiske omstendigheter er helt nødvendig å vekte sikkerhetspolitiske hensyn tungt innenfor alle samfunnsområder.

Å basere egen varesikkerhet på import fra stater utenfor våre sikkerhetspolitiske allianser kan medføre en betydelig risiko i en stadig mer usikker og ustabil verden. Tysklands avhengighet av russisk gass er et godt eksempel på dette.

Høyres Studenter ønsker intet generelt handelsforbud mot stater som Kina og Russland, men er samtidig sterke motstandere av å etablere frihandelsavtaler med slike stater. Å etablere en sterk avhengighet til autoritære regimer som er, eller kan komme, i konflikt med NATO-landene representerer en så stor risiko at slike varige og faste bindinger koster mer enn det smaker.

Høyres Studenter vil:

- Gjøre sikkerhetspolitiske- og strategiske hensyn mer gjeldende innen handelspolitikken
- Etablere et handelspolitisk prinsipp om at usikker import av essensielle varer for norsk beredskap og sikkerhet som hovedregel legges til allierte land eller produseres i Norge
- Styrke handelen med sikkerhetspolitiske allierte ytterligere
- Øke selvforsyningsgraden av livsnødvendige varer
- Skrinlegge planene om en helhetlig frihandelsavtale med Kina, og gjøre Norge mindre avhengig av import av kinesiske varer
- Opprette tettere diplomatiske forbindelser med land i Sørøst-Asia, for å forhindre Kinas voksende handels- og militære omdømme i området, og for å blokkere Kinas tilstedeværelse i resten av regionen
- Øke statsstøtten på frivillige beredsakpsorganisasjoner.

Verdens Handelsorganisasjon (WTO)

Å sikre et velfungerende WTO er viktig for å fremme internasjonal handel.

Derfor stiller Høyres Studenter seg grunnleggende positive til Ottawa Group sitt arbeid med WTO-reform. Det er grunn til å understreke viktigheten at avtalepartenes gjennomfører nasjonale rettsakter som sikrer de grunnleggende rettsstatlige prinsipper. Spesielt Kinas inntreden i WTO har i dette henseende vært problematisk, og Høyres Studenter ser derfor at Kinas rolle i organisasjonen minimeres.

Høyres Studenter vil:

- Plassere ansvaret for å løse disputer mellom land hos WTO-sekretariatet
- Sikre et sterkt norsk engasjement i Ottawa Group sitt arbeid med WTO-reform
- Endre praksisen med at land selv definerer egen utviklingsstatus i WTO
- Stille strengere krav til avtalepartene hva gjelder etterlevelsen av grunnleggende rettsstatsprinsipper
- Minimere Russland og Kinas innflytelse i WTO

Industri

Olje og gass

Etter at Norge fant olje i 1969 har vi blitt et av verdens rikeste land.

Siden oppstarten har petroleumsvirksomheten gitt en verdiskaping på over 14 000 milliarder kroner, og sikret fellesskapet enorme verdier vi har omsatt blant annet i felles velferd. Olje- og gassindustrien er dessuten fremdeles landets viktigste kunnskapsnæring, og det finnes utallige eksempler på teknologi-innovasjoner herfra som har kommet andre næringer til gode.

Raske endringer i petroleumspolitikken kan være skadelig for både inntekter, investering og sysselsetting. Petroleumsindustrien er fortsatt Kongerikets desidert viktigste næring, blant annet på grunn av verdiskapningen og sysselsettingen den representerer. Høyres Studenter ønsker derfor å legge til rette for økt aktivitet på norsk sokkel, samt sikre næringen stabile og forutsigbare rammevilkår i årene som kommer.

Høyres Studenter vil:

- Legge til rette for økt aktivitet på norsk sokkel gjennom å fortsette å åpne opp nye områder for petroleumsvirksomhet samt sørge for tildeling av nye konsesjoner.
- Slutte opp om Solberg-regjeringens oljeskatteregime, med sikte på å sikre næringen konkurransedyktighet, stabilitet og forutsigbarhet for sine investeringer.
- Vurdere skattetiltak og andre ordninger som kan bidra til å øke konkurransen og dermed gi en høyere utnyttelsesgrad for alle lønnsomme ressurser på felt i drift og på nærliggende marginale felt på norsk sokkel
- Åpne for økt petroleumsvirksomhet i Norskehavet og utenfor Møre-kysten
- Fortsette å stimulere til økt nisje- og haleproduksjon for å øke utvinningsgraden på eksisterende felt
- Øke satsing på FoU innen petroleumssektoren.
- Stanse den videre utbyggingen av elektrifiseringen av norsk sokkel.
- Sørge for gjennomføringen av 26. konsesjonsrunde så raskt som mulig.

Våpenindustri

Norske bedrifter eksporterte våpen og militært utstyr for om lag 6,2 milliarder kroner i 2020, mot om lag 4,5 milliarder i 2019. Økningen i eksporten svarer til 36 prosent.

Høyres Studenter ser dette som et uttrykk for et stort potensial for videre verdiskapning og sysselsetting, og ønsker derfor å legge til rette for en videreutvikling av næringen.

Videre er det i en ustabil verden ualminnelig viktig å opprettholde produksjon av norsk forsvarsmateriell på norsk jord.

Høyres Studenter vil:

- Øke satsingen på våpen- og forsvarsteknologisk forskning.
- Legge til rette for en oppskalering og videreutvikling av norsk våpenindustri. Dette blant annet for å sikre nasjonal produksjon i tilfelle krig og konflikt.
- Øke produksjon og salg av varekategori A til Landgruppe 1 og 2
- Øke tilstedeværelsen i landgruppe 3 gjennom bilaterale avtaler
- Bygge videre på det gode samarbeidet mellom Utenriksdepartementet og Kongsberg Gruppen. Dette for å kunne benytte det som en inngang til nye markeder.
- Tillate eksport av våpen til allierte land i krig og konflikt
- Legge til rette for gjenkjøpsavtaler ved store kjøp fra utlandet.

Grønn industri

Det er ikke norske politikere som skaper arbeidsplasser. Det er det dyktige menn og kvinner i norsk næringsliv som gjør.

Politikkens oppgave er slik Høyres Studenter ser det å legge til rette for private investeringer i norsk næringsliv ved å stille til rådighet gode rammevilkår, en velutviklet infrastruktur og velfungerende markeder. Ikke å plukke ut morgendagens børsvinnere.

Klimaproblemet gjør det imidlertid ekstra viktig å sikre investeringer i utviklingen av ny industri.

Høyres Studenter vil derfor føre en offensiv klimapolitikk, fundert i det konservative prinsippet om å overlevere våre barn kloden i bedre stand enn det vi overtok den i.

Tilskuddsordninger, investeringer i forskning og innovasjon, og utviklingen av effektive hjemme-markeder er blant tingene Høyres Studenter ønsker å prioritere. Politikken på dette området må koordineres med EU, slik at norske virksomheter ikke får dårligere rammebetingelser enn våre handelspartnere.

Høyres Studenter vil:

- Investere i forskning, infrastruktur og samferdsel der dette kan bidra til å legge forholdene til rette for etablering av ny grønn virksomhet. Virksomheter som reduserer egne klimaavtrykk skal belønnes gjennom skattefordeler og liknende.
- Tilrettelegge for videre utbygging av fornybar energi. Herunder etablere en infrastruktur for å produsere og levere hydrogen til global maritim virksomhet.
- Stille til rådighet arealer og kraft for å stimulere private aktører til å etablere en batteriindustri i Norge. Det bør også stimuleres til at vi får flere deler av verdikjeden til Norge, slik som battericelleproduksjon, utvinning av mineralforekomster, og gjenvinning av batterier.
- Legge til rette for inkludering av delingsøkonomiens aktører. Aktørene skal kunne konkurrere på like vilkår som de andre aktørene, men må overholde norske arbeidsrettslige tradisjoner.
- Innføre en nasjonal panteordning for batterier.
- Endre grunnavgiften på drikkevareemballasje til en materialavgift som avtar med økende andel fossilfri plast i emballasjen og stimulerer til økt bruk av resirkulert plast.
- Fortsette satsingen på karbonfangst- og lagring. Målsettingen skal være å skape lønnsom næring drevet fremover av private aktører.
- Etablere en større tematisk satsing på sirkulærøkonomi.
- Etablere et rammeverk og konsesjonssystem som bidrar til at vi legger til rette for en rask og effektiv utvikling av ledende hjemmemarkeder, og som sikrer et bredt aktørmangfold og markedsmessige rammebetingelser som gjør det attraktivt å investere i havvind i Norge.
- Etablere en nasjonal sektor-avtale mellom næringsliv på land og hav, sammen med myndigheter, virkemiddelapparat, forskningsmiljøer og øvrige deler av klyngen som sikrer at vi bygger opp industri, kompetanse, arbeidsplasser og eksporterbar teknologi for flytende havvind.

Fiskeri og havbruk

Norge er i dag verdens nest største eksportør av sjømat.

Vi må hegne om denne posisjonen, og gjøre det lett og forutsigbart å drive sjømatnæring. Høyre Studenter ønsker å legge til rette for videre sysselsetting og verdiskaping i næringen. Tilgang til det internasjonale markedet gjennom EØS-avtalen og andre handelsavtaler må sikres for å oppnå dette.

For næringen er det viktig at man ikke har overkompliserte reguleringer og plikter, som gjør det vanskeligere å drive. Antallet fartøy med fisketillatelse er gått ned med 35 % fra 2004 til 2020, og det er et viktig prinsipp at fiskerinæringen skal bidra til sysselsetting og

bosetting i distriktene.

Fisken i havet er våre felles ressurser, og bør behandles med aktsomhet. En overskuddsbasert grunnrenteskatt vil sørge for at investeringer som er lønnsomme før skatt, også er lønnsomme etter grunnrenteskatt, og vil ikke hemme investeringer i havbruksnæringen i Norge.

Høyres studenter vil:

- Arbeide for at Norge fortsatt skal være verdensledende i fiskeri- og havbruksnæring
- Endre kvotesystemet for fiskebåter slik at det er lettere for nye aktører å etablere seg, som å flytte flere kvoter til mindre fartøy, samt bruke foreldede strukturkvoter til å tilgjengeliggjøre kvoter for nyetablerte fiskere.
- Avvikle pliktsystemet for torskestrålere.
- Endre og fjerne reguleringer i oppdrettsnæringen, som for eksempel å innføre en rullerende maksimalt tillatt biomasse
- Oppdrettsnæringen skal ha strenge miljøkrav. Næringen skal ha høye avgifter ved drift med negative eksternaliteter for natur og bestand.
- Innføre en overskuddsbasert grunnrentebeskatning på oppdrett av fisk
- Legge til rette for mer videreforedling av fisk på norsk jord, blant annet ved å bruke internasjonale forhandlinger til å sikre markedsadgang for norske fiskeprodukter
- Redusere tollsatsen på eksport av tang og tare som råstoff til menneskekonsum.
- Innlemme tang og tare åkeren i kystsoneplanen, for å engasjere næringslivets interesse for tang og tare.
- Hindre salg av rettigheter til tang- og tareressurser til andre land eller internasjonale selskaper.
- Øke antallet oppdrettskonsesjoner i Nordland, Troms og Finnmark i tråd med kystsoneplanen.

Energi og kraftutbygging

Å sikre samfunnet nok tilgjengelig strøm til en håndterbar pris er en av statens fremste oppgaver.

Det har lenge vært et stort fortrinn for norsk næringsliv at de har tilgang på dette. Høyres Studenter ønsker å føre en kraftpolitikk som spiller videre på disse tradisjonene.

Vi er avhengig av å produsere mer fornybar energi for å kunne gjennomføre elektrifiseringen av samfunnet. Derfor mener Høyres Studenter staten må påta seg et stort ansvar for å legge til rette for utbyggingen av slik energi. Det er ikke staten som skal avgjøre hvilke energikilder som har noe for seg, men staten skal legge til rette for at ulike aktører kan bidra til å forsyne nordmenn med ren energi.

Høyres Studenter vil:

- Føre en kraftpolitikk som sikrer norske husstander og norsk næringsliv rimelig strøm.
- Etablere et prinsipp om at det ved gjennomføring av tiltak av betydning for kraftforsyning og strømpris, skal konsekvensene for industrien kartlegges og tillegges stor vekt.
- Utrede en hjemfallsordning for vindkraft.
- Utrede en kommunal naturressursskatt.
- Restaurere dagens vannkraftverk for å øke kapasiteten
- Bygge ut flere nye vannkraftverk i Norge
- Gjøre det enklere å etablere småkraftanlegg på egen eiendom, blant annet gjennom å forenkle regelverket-
- Fjerne regionalnettet som eget nettnivå og innlemme det i distribusjonsnettet. Dette blant annet for å øke konkurransen mellom linjenetteierne.
- Videreføre ordningen med et betydelig offentlig eierskap av kraftselskapene og kraftverkene, men se på muligheten for å øke innslaget av privat kapital.
- Åpne for bruk og produksjon av kjernekraft.

Øvrig distriktsnæringsliv

En av våre fremste fortrinn er vår tilgang på naturressurser.

Fordelingen av disse har alltid vært en viktig kilde til både verdiskapning og kompetanseutvikling, og Høyres Studenter ønsker å legge til rette for at foredling av naturressurser skal tjene fellesskapet godt også i fremtiden. Som et ledd i dette er det viktig å sikre ressursene på norske hender, i mange tilfeller også statlige hender.

En av suksessfaktorene våre har vært et desentralisert bosettingsmønster. Høyres Studenter ønsker å føre en bred desentraliseringspolitikk på alle samfunnsområder for å sikre verdiskapning og kunnskapsutvikling i hele Norge.

Høyres Studenter vil:

- Utrede en egen leterefusjonsordning for mineralnæringen, ved at staten tar en del av kostnadene ved letingen og høster av overskuddet ved produksjon.
- Vurdere å lempe på kravene som stilles som forutsetning for å få lete etter mineraler i Norge
- Sørgje for at en større andel av overskuddet fra mineralnæringen skal komme fellesskapet til gode, blant annet ved å sikre nasjonalt eierskap til mineralressursene.
- Igangsette et arbeid med regulering og planlegging av nettførsterkinger og tomter før det er avklart hvilke bedrifter som skal etablere seg. Dette kan for eksempel

gjøres gjennom en ordning der staten dekker kostnader til regulering av industritomter og planlegging av nettførsterkninger, og forskutterer tilhørende investeringer.

- Videreføre en differensiert arbeidsgiveravgift
- Legge til rette for fjernjobbing rundt omkring i hele landet. Dette blant annet gjennom en økt satsning på infrastruktur som bredbåndsutbygging og samferdsel.
- Legge til rette for økt hyttebygging ved å opprette et nasjonalt rammeverk for kunnskapsutveksling. Staten skal blant annet bistå kommunene i planleggingsfasen.
- Etablere en distriktsnorm om at det må særskilt begrunnes dersom offentlige arbeidsplasser skal legges til hovedstaden. Hovedregelen skal være at nye offentlige arbeidsplasser legges utenfor Oslo. Langt flere eksisterende fagmiljøer bør også flyttes ut av hovedstaden.
- Tilrettelegge for norsk snusproduksjon
- Fjerne forbudet om pelsdyrhold
- Begrense Statsforvalterens rett til å overprøve kommunale vedtak om bygging i strandsonen, og gjøre det enklere for kommunen å planlegge utbygging i disse områdene.
- Innføre insentivordninger for at høyskoler og fagskoler skal etablere flercampusmodeller.

Næringslivet og staten

Virkemiddelapparatet og kapitaltilgang

Det norske kapitalmarkedet fungerer i hovedsak godt.

Kapitaltilgang er en viktig forutsetning for utvikling og kommersialisering av ny teknologi. Kapitalmarkedet har tre formål: 1) å kanalisere og samle kapital, 2) å omfordele og spre risiko, og 3) å verdsette økonomisk virksomhet.

Et effektivt kapitalmarked er en nødvendig forutsetning for en velfungerende økonomi. Høyres Studenter mener det er rom for forbedringer i kapitalmarkedet. Det gjelder blant annet i statens rolle i kapitalmarkedet og informasjonsflyten mellom investorer og bedrifter. Innenfor visse sektorer og delmarkeder vil bedre kapitaltilgang bidra til økt innovasjon og utvikling.

Høyres Studenter vil styrke det norske selveierdemokratiet ved å gjøre det lettere for folk å eie aksjer i bedriften de jobber. Når ansatte er eiere reduserer ulikheten ved at kapitalen spres på flere hender. Forskning viser at dette er bra for samfunnet, fordi det bidrar til å redusere forskjeller og gjør bedrifter mer robuste.

Høyres Studenter vil:

- Sikre en raskere saksgang av godkjenninger i offentlig forvaltning, forenkling av regelverk, og sørge for at tilskuddsordninger er treffsikre, effektive og fleksible.
- Se på muligheten for å etablere såkalte testbeds, hvor teknologileverandører kan jobbe sammen med aktører i offentlig sektor i å utvikle teknologi sammen med brukerne.
- Gjennomføre en helhetlig gjennomgang av det næringspolitiske virkemiddelapparatet med sikte på å fjerne ordninger uten dokumentert effekt.
- Fjerne de regionale utviklingsmidlene
- Foreta en dreining av statlige ordninger fra direkte investeringer til fond-i-fond-løsninger for å stimulere utviklingen av investeringsmiljøer og gi addisjonalt i bruken av offentlige midler.
- Klargjøre regelverket for låne- og egenkapitalplattformer ytterligere, og fjerne utilsiktede hindringer for drift av disse plattformene.
- Bygge videre på ideen om det norske selveierdemokratiet, med mål om at alle bedrifter skal åpne for at ansatte kan kjøpe aksjer i selskapet.
- Liberalisere eierskapsreglene i advokatbransjen, slik at det ikke er begrensninger på hvem som kan eie advokatfirmaer.

Offentlige anskaffelser

Offentlige anskaffelser utgjør omtrent 15 prosent av BNP i Norge.

Dagens prosesser er vanskelige og rigide, og oppdragsgiver opplever ofte å være redd for å gjøre feil. Terskelverdiene, som regulerer reglene rundt anskaffelsen ut fra verdien på oppdraget, kan for små og mellomstore bedrifter spesielt oppleves som hemmende. I tillegg er det essensielt for god gjennomføring at kravene til anskaffelsene senkes.

Høyres Studenter vil:

- Øke terskelverdiene ved offentlige anskaffelse.
- Fjerne hindringer som gjør det vanskelig å få utført de tjenestene som er etterspurt på en hensiktsmessig og enkel måte. Krav og spesifikasjoner må forenkles og reduseres i omfang.
- Gjøre det enklere for små- og mellomstore bedrifter å delta i offentlige anbud, blant annet gjennom å gjøre innkjøpsordningen mindre komplisert å forholde seg til.
- Samarbeide med EU om å legge bedre til rette for såkalte innovasjonsinnkjøp.
- Innføre sterkere tilsyn med det offentliges rolle i påvirkning av markedet gjennom støtteordninger, regelverk og levering av tjenester i konkurranse med private aktører.

- Sikre næringslivet en langt bedre oversikt over offentlige anskaffelser etter inspirasjon fra Sverige. Det må opplyses om hvem som kjøper, hva som kjøpes og hvem som selger.
- Gjøre endringer i statens standardkontrakter og maler med sikte på å gi næringslivet økt forutsigbarhet omkring spørsmål knyttet til eier- og bruksrettigheter til data.
- Utnytte handlingsrommet i EØS-avtalen bedre for å sikre at lokale tjenesteytere i større grad prioriteres i anbudsprosesser i distriktene.

Eierskap

Høyres Studenter mener at privat eierskap bør være hovedregelen i norsk næringsliv, og ønsker å redusere det statlige eierskapet.

Staten er en betydelig eier i Norge. Staten har direkte eierskap i 70 selskaper. Staten bør i fremtiden kun ha eierandeler i selskaper når det er den beste løsningen for å ivareta ulike behov staten har. I slike tilfeller bør staten heller ikke ha større eierandeler i enkeltselskaper enn det som er nødvendig ut fra begrunnelsen for eierskapet.

Det offentlige eierskapet, både statlig og kommunalt, i enkeltselskap bør vurderes nøye ut fra formålet med eierskapet, og andelen bør ikke være større enn det formålet krever. Videre bør staten være tilbakeholden med å gjøre nye direkteinvesteringer i det norske næringslivet.

Høyres Studenter vil:

- Redusere det statlige eierskapet. Dette bør gjøres gjennom delprivatisering der dette er mulig og hensiktsmessig, og fullt nedsalg der eierskapet utelukkende er begrunnet av forretningsmessige formål.
- Profesjonalisere utøvelsen av det offentlige eierskapet, blant annet ved å samle eierskapsutøvelsen i en egen avdeling i næringsdepartementet.
- Dele opp Statkrafts virksomhet i en norsk og en internasjonal del, hvor den internasjonale delen blir delprivatisert.
- Starte nedsalget av kategori 1-selskaper som Flytoget og Mestra, hvorpå siktemålet langsiktig er et fullt statlig nedsalg dersom klassifiseringen vedvarer.
- Gå inn for en delprivatisering og børsnotering av Posten og Vy.
- Gjennomføre en helhetlig gjennomgang av statens eiendommer, med mål om å redusere antallet eiendommer på det offentliges hender.

Innovasjon og gründerskap

Konkurransesevnen til norske virksomheter er avhengig av innovasjoner. Spesielt i høykostnadsland.

Like viktig er dette for den økonomiske utvikling i regioner og nasjoner. Spredning av innovasjoner og at innovasjoner tas i bruk i store deler av samfunnet bidrar til å frigjøre både kapital og menneskelige ressurser som kan benyttes andre steder.

Høyres Studenter mener staten må legge til rette for innovasjon på en rekke ulike samfunnsområder. Blant annet må staten sikre at næringspolitiske virkemidler og kompetanse er tilgjengelig for små- og mellomstore bedrifter som ikke har anledning til å engasjere mange ansatte.

Høyre Studenter vil:

- Styrke SkatteFUNN-ordningen betydelig gjennom å øke maksimalt beregningsgrunnlag fra 25 til 35 millioner kroner.
- Styrke arbeidet med etablering av målrettede og effektive tilskuddsordninger for innovasjon i offentlig sektor, herunder organisasjonsutvikling, tjenesteutvikling og anskaffelser. Næringslivet skal inkluderes i dette arbeidet, med mål om økt innovasjon og omsetningsvekst.
- Forenkle prosessen fra oppstart- til vekstselskap. Eksempelvis må opsjonsbeskatningen utformes slik at det treffer oppstartsselskaper som trenger å tilknytte seg spisskompetanse, men som ikke har økonomisk handlingsrom til å betale høye lønninger.
- Gjennomføre en forenklingsreform for småbedrifter. Blant annet må beløpsgrensen for rett til årlig oppgaveplikt heves, kravet om årsrapportering må fjernes, og terskelen i omstillingsloven må heves.
- Legge til rette for at flere norske bedrifter skal få kunnskap om, og muligheten til å søke, EU-midler. COSME-programmet tjener som et eksempel.
- Innføre et næringsfradrag for selvstendig næringsdrivende, jf. NARF
- Forskyve starttidspunktet for nyutdannede gründere for tilbakebetaling av studielånet med fem år, slik at de får et økonomisk pusterom til å etablere seg.
- Satse på næringshager og lignende arenaer for å sikre gründere et sosialt, kompetent og oppmuntrende miljø.

Utdanning og forskning

Blant statens viktigste oppgaver er å legge til rette for et effektivt og fruktbart samarbeid mellom næringslivet og UH-sektoren.

Tilgang på riktig kompetanse styrker konkurransekraften til norske virksomheter. Studenter og nyutdannede har også stor nytte av arbeidserfaring fra næringslivet, og er

også typisk på utkikk etter jobb. Høyres Studenter mener det er mye å hente på å redusere avstanden mellom kontoret og lesesalen, og ønsker å styrke innsatsen for å oppnå dette betydelig.

Videre er det av avgjørende betydning for innovasjonsgraden i et samfunn å sikre finansieringen av forskning. Høyres Studenter ønsker en økt offentlig satsing på dette, men ønsker også å stimulere til økt privat finansiering.

Høyres Studenter vil:

- Trappe opp offentlig finansiert forskning.
- Forsterke gaveforsterkningsordninger og lignende ordninger som har til hensikt å øke den private finansieringen av forskningen.
- Etablere en offentlig nasjonal portal for digitale læremidler som tilfredsstiller bestemte kvalitetskrav, hvor skolene kan kjøpe subsidierte digitale læremidler.
- Legge til rette for et tettere samarbeid mellom UH-sektoren og næringslivet, blant annet gjennom å etablere flere traineeordninger for student-grundere. En slik satsning må også innebære økt tilførsel av klynge- og nettverksvirkemidler samt finansiering og bruk av flere nærings-ph.d. og professor II-stillinger fra næringslivet.
- Gjøre det lettere å ansette personer med tung praktisk erfaring fra næringslivet i vitenskapelige stillinger i academia.

Høyres Studenter

Stortingsgata 20, 0161 Oslo

Postboks 1352 Vika, 0113 Oslo

info@hoyrestudent.no

+47 22 82 90 90

